ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ JEAN MISCHO

της 13ης Απριλίου 2000 *

1. Η ασκηθείσα από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προσφυγή αναγνωρίσεως παραβάσεως, επί της οποίας διατυπώνονται οι παρούσες προτάσεις, έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, εφαρμόζοντας, βάσει του κώδικα πνευματικής ιδιοκτησίας, διαδικασίες κατακρατήσεως από τις τελωνειακές αρχές επί εμπορευμάτων που έχουν νομίμως κατασκευαστεί σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και προορίζονται, μετά τη διαμετακόμισή τους μέσω του γαλλικού εδάφους, για την αγορά άλλου κράτους μέλους, όπου μπορούν να διατεθούν νομίμως στο εμπόριο, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 30 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 28 ΕΚ).

2. Για να διευκολυνθεί η ενδελεχής εξέταση της επιχειρηματολογίας των διαδίκων εν προκειμένω, θα επιμείνω εκ προοιμίου στα ακόλουθα στοιχεία που πρέπει να μην παραβλεφθούν κατά την εξέταση ορισμένων επιχειρημάτων τα οποία προβάλλουν οι διάδικοι.

3. Πρέπει έτσι να επισημάνω το γεγονός ότι η προσφυγή της Επιτροπής δεν αφορά τα μέτρα που έλαβαν οι γαλλικές αρχές για να εμποδίσουν την είσοδο στη γαλλική αγορά προϊόντων των οποίων η κατασκευή συνιστά προσβολή των δικαιωμάτων βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας τα οποία παρέχει η γαλλική νομοθεσία.

4. Συγκεκριμένα, η προσαπτόμενη από την Επιτροπή παράβαση αφορά αποκλειστικά εμπορεύματα κατασκευαζόμενα σε κράτος μέλος όπου, αντίθετα προς ό,τι ισχύει στη Γαλλία, δεν απολαύουν της προστασίας αποκλειστικού δικαιώματος και τα οποία μεταφέρονται μέσω του γαλλικού εδάφους για να διατεθούν στην αγορά άλλου κράτους μέλους, όπου επίσης δεν προστατεύονται.

5. Όπως και οι διάδικοι, θα χρησιμοποιήσω, για να περιγράψω αυτή την προσωρινή εισαγωγή των εμπορευμάτων στο έδαφος κράτους μέλους, την έκφραση «διαμετακόμιση», εξυπακούεται δε ότι δεν πρόκειται στην περίπτωση αυτή για «διαμετακόμιση» υπό τη νομική έννοια που αποδίδει στον όρο αυτό, π.χ., ο κοινοτικός τελωνειακός κώδικας [1], αλλά για «διαμετακόμιση» υπό τη φυσιολογική έννοια του όρου.

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

1 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1, στο εξής: κοινοτικός τελωνειακός κώδικας).

6. Κατά συνέπεια, δεν πρόκειται εδώ για την περίπτωση που αποτέλεσε αντικείμενο μεγάλου μέρους της νομολογίας του Δικαστηρίου, ήτοι εκείνη κατά την οποία τα επίμαχα εμπορεύματα προορίζονται για εισαγωγή, ήτοι για διάθεση στην αγορά, στο έδαφος του κράτους μέλους του οποίου η νομοθεσία επιτρέπει την απόκτηση αποκλειστικού δικαιώματος.

7. Η προσφυγή δεν αφορά, κατά συνέπεια, ούτε την κατοχή των εμπορευμάτων στη Γαλλία με σκοπό τη διάθεσή τους στο εμπόριο εντός του κράτους αυτού, ούτε την κατοχή εμπορευμάτων κατασκευαζόμενων στη Γαλλία κατά παράβαση της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας.

8. Συγκεκριμένα, στην κατάσταση την οποία αφορά η προσφυγή, η κατοχή των εμπορευμάτων από τον μεταφορέα αποσκοπεί μόνον στο να επιτραπεί η διέλευσή τους προς άλλο κράτος μέλος, όπου προορίζονται να διατεθούν στο εμπόριο.

9. Πρέπει να υπογραμμιστεί επίσης ότι τα επικρινόμενα από την Επιτροπή πραγματικά περιστατικά διαφέρουν από τα πραγματικά περιστατικά διαφόρων υποθέσεων στις οποίες αναφέρονται οι διάδικοι.

10. Ειδικότερα, η καθής προσπαθεί να εντάξει την παρούσα περίπτωση σε μια σειρά υποθέσεων, στην οποία, κατά την άποψή της, περιλαμβάνονται επίσης οι υποθέσεις CICRA και Maxicar [2] και Renault [3] οι οποίες αφορούσαν ομοίως ανταλλακτικά χρησιμοποιούμενα για την επισκευή αυτοκινήτων οχημάτων.

11. Πρέπει όμως να διαπιστωθεί ότι οι δύο αυτές υποθέσεις διαφέρουν θεμελιωδώς από την παρούσα περίπτωση.

12. Συγκεκριμένα, στην πρώτη υπόθεση επρόκειτο για τη δυνατότητα του κατόχου του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας εντός κράτους μέλους να αντιταχθεί στην εισαγωγή στο εν λόγω κράτος μέλος των επίμαχων εμπορευμάτων. Όπως είδαμε όμως, η προσφυγή της Επιτροπής αφορά προϊόντα προοριζόμενα να διατεθούν στο εμπόριο εντός άλλου κράτους μέλους από εκείνο στο οποίο εφαρμόζεται το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας.

13. Η δεύτερη υπόθεση αφορά επίσης τη δυνατότητα του κατόχου του δικαιώματος να αντιταχθεί στην κατασκευή, την πώληση ή την εξαγωγή των προστατευομένων από το εν λόγω δικαίωμα εμπορευμάτων και όχι την απλή διέλευση διά του εδάφους στο οποίο ισχύει το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας.

14. Μετά τις προκαταρκτικές αυτές παρατηρήσεις, ας εξετάσουμε τα διάφορα στοιχεία της διαφοράς.

2 — Απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1988, 53/87 (Συλλογή 1988, σ. 6039).

3 — C-38/98, απόφαση της 11ης Μαΐου 2000, Συλλογή 2000, σ. I-2973.

Συντρέχει παρακώλυση του ενδοκοινοτικού εμπορίου;

15. Εφόσον το αντικείμενο της προσφυγής είναι να αναγνωριστεί παράβαση των διατάξεων της Συνθήκης σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, πρέπει να καθοριστεί κατ' αρχάς αν τα επίμαχα εθνικά μέτρα είναι ικανά να παρακωλύσουν το ενδοκοινοτικό εμπόριο.

16. Τόσο η Επιτροπή όσο και η καθής θεωρούν ότι αυτό συμβαίνει εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, οι εθνικές διατάξεις στις οποίες αναφέρεται η Επιτροπή επιτρέπουν στην τελωνειακή υπηρεσία να κατακρατεί εμπορεύματα, κατόπιν αιτήσεως του κατόχου του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, όταν αυτός εκτιμά ότι προσβάλλεται το δικαίωμά του.

17. Η κατακράτηση αυτή μπορεί να διαρκέσει μέχρι δέκα ημέρες. Αν, πριν από την εκπνοή της προθεσμίας αυτής, ο κάτοχος του δικαιώματος ασκήσει προσφυγή ενώπιον δικαστηρίου, είναι δυνατό να επιτύχει παράτασή της. Τέλος, η δικαστική διαδικασία, η οποία τότε αποτελεί συνέχεια της κατακρατήσεως, μπορεί να καταλήξει στην κατάσχεση των επίμαχων εμπορευμάτων.

18. Συγκεκριμένα, τόσο η Επιτροπή όσο και η καθής αναφέρονται συναφώς σε απόφαση του Cour de cassation της 26ης Απριλίου 1990, από την οποία προκύπτει ότι, σύμφωνα με τις ισχύουσες γαλλικές διατάξεις, η απλή παρουσία στη γαλλική επικράτεια εμπορευμάτων τα οποία κατασκευάστηκαν σε άλλο κράτος μέλος και προορίζονται να διατεθούν στο εμπόριο σε άλλο κράτος μέλος συνιστά παραποίηση ή απομίμηση λόγω της οποίας επιβάλλεται, μεταξύ άλλων, σε κατάσχεση.

19. Η καθής αναφέρεται σε διάφορες άλλες αποφάσεις επιβεβαιώνουσες τη νομολογία αυτή, ιδίως σε απόφαση του Cour de cassation της 17ης Φεβρουαρίου 1999.

20. Εκτιμώ συνεπώς ότι πρέπει να συμμεριστώ την άποψη των διαδίκων κατά την οποία οι επικρινόμενες από την Επιτροπή διαδικασίες κατακρατήσεως συνιστούν πράγματι μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό, εφόσον έχουν ως αποτέλεσμα, στον ελάχιστο βαθμό, να καθυστερούν τη διέλευση των εμπορευμάτων υπό διαμετακόμιση και, στον μέγιστο βαθμό, είναι ικανές να αποτελούν το απαραίτητο προηγούμενο για την απαγόρευση της διελεύσεως των εμπορευμάτων, ακόμη και για την κατάσχεσή τους.

21. Η Επιτροπή και η καθής προβαίνουν εντούτοις σε αποκλίνουσες αναλύσεις όσον αφορά τον ακριβή χαρακτήρα των επίμαχων μέτρων.

22. Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή, οι επίμαχες κατακρατήσεις διενεργούνται από το τελωνείο κατά τη διέλευση των συνόρων. Δεν μπορούν συνεπώς να αφορούν παρά τα εισαγόμενα προϊόντα και, ως εκ τούτου, δεν εφαρμόζονται αδιακρίτως. Επομένως, μόνον οι λόγοι που απαριθμούνται στο άρθρο 36 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 30 ΕΚ) θα μπορούσαν να τις

δικαιολογήσουν, δεν είναι δε δυνατή προς τον σκοπό αυτό η επίκληση μιας «επιτακτικής απαιτήσεως», κατά την έννοια της νομολογίας «Cassis de Dijon» [4].

23. Απεναντίας, η καθής προβάλλει ότι οι επίμαχες κατακρατήσεις μπορούν να διενεργούνται από τις τελωνειακές υπηρεσίες σε όλη τη γαλλική επικράτεια, το δε γενεσιουργό αίτιο των εν λόγω μέτρων δεν είναι σε καμία περίπτωση η διέλευση των συνόρων.

24. Η καθής προσθέτει ότι άλλες διοικήσεις πλην των τελωνείων έχουν αντίστοιχες εξουσίες και ότι κάθε ύποπτο εμπόρευμα, συμπεριλαμβανομένων των εμπορευμάτων εγχώριας καταγωγής, μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο των επίμαχων μέτρων.

25. Η Επιτροπή αντιτείνει ότι η καθής ουδεμία συγκεκριμένη περίπτωση επικαλείται στην οποία τα κατακρατηθέντα εμπορεύματα είχαν κατασκευασθεί στη Γαλλία, αλλά μόνον μία περίπτωση στην οποία θα μπορούσε να είχαν κατασκευασθεί στη Γαλλία.

26. Διαπιστώνεται εντούτοις ότι η Επιτροπή δεν παραπέμπει σε καμία ισχύουσα διάταξη από την οποία να προκύπτει ότι μόνον εισαγόμενα εμπορεύματα μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο των επίμαχων μέτρων κατακρατήσεως ή ότι τα μέτρα αυτά πρέπει υποχρεωτικά να επιβάλλονται κατά τη διέλευση των συνόρων.

27. Δεν προβάλλεται επίσης ότι από τα εν λόγω μέτρα ωφελούνται μόνον οι Γάλλοι κατασκευαστές αυτοκινήτων, δεδομένου ότι η Επιτροπή εγκατέλειψε την αιτίαση αυτή κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία.

28. Συνεπώς, δεν είναι κατά την άποψή μου αναντίρρητα αποδεδειγμένο ότι τα υπό εξέταση εθνικά μέτρα δεν εφαρμόζονται αδιακρίτως.

29. Εν πάση περιπτώσει, η διαπίστωση αυτή έχει εν προκειμένω απλώς σχετική σημασία, διότι, όπως παρατηρεί η Επιτροπή στο υπόμνημα απαντήσεως, η καθής δεν επικαλέστηκε στο υπόμνημα αντικρούσεως τις διάφορες «επιτακτικές απαιτήσεις» στις οποίες είχε αναφερθεί κατά την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία.

Οι δυνατότητες αιτιολογήσεως του εμποδίου

30. Η διαφορά έχει επομένως ως αντικείμενο μόνο τη δυνατότητα αιτιολογήσεως των επίμαχων μέτρων βάσει του άρθρου 36 της Συνθήκης, διότι, εν προκειμένω, το παράγωγο δίκαιο δεν μπορεί να δώσει λύση στο πρόβλημα.

4 — Απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 1979, 120/78, Rewe-Zentral, αποκαλούμενη «Cassis de Dijon» (Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 321).

31. Συγκεκριμένα, είναι σαφές και δεν αμφισβητείται μεταξύ των διαδίκων ότι η οδηγία 98/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Οκτωβρίου 1998, για τη νομική προστασία των σχεδίων ή υποδειγμάτων [5], δεν προσφέρει λύση στην προκειμένη περίπτωση.

32. Όσον αφορά την προστασία των ανταλλακτικών που προορίζονται για την επισκευή των αυτοκινήτων οχημάτων, το άρθρο 14 της οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«Μεταβατική διάταξη

Έως ότου εγκριθούν τροποποιήσεις της παρούσας οδηγίας κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής βάσει του άρθρου 18, τα κράτη μέλη διατηρούν σε ισχύ τις υπάρχουσες νομικές διατάξεις που αφορούν τη χρήση του σχεδίου ή υποδείγματος συστατικών που χρησιμοποιούνται για την επισκευή ενός σύνθετου προϊόντος κατά τρόπον ώστε να αποκατασταθεί η αρχική του εμφάνιση και εισάγουν αλλαγές στις εν λόγω διατάξεις μόνον εφόσον οι διατάξεις αυτές [και προβαίνουν σε τροποποιήσεις των εν λόγω διατάξεων μόνον εφόσον οι τροποποιήσεις αυτές] θέτουν ως στόχο την ελευθέρωση της αγοράς των εν λόγω συστατικών.»

33. Κατά συνέπεια, η οδηγία 98/71 δεν προβαίνει σε πλήρη εναρμόνιση διότι, όσον αφορά την ειδική περίπτωση των ανταλλακτικών περί των οποίων πρόκειται στην παρούσα υπόθεση, παραπέμπει στο εθνικό δίκαιο. Πρέπει επομένως να ανατρέξουμε στη Συνθήκη για να εκτιμήσουμε το συμβατό των εθνικών διατάξεων με το κοινοτικό δίκαιο [6].

34. Το προμνημονευθέν άρθρο 14, το οποίο επικαλείται η καθής, δεν συνεπάγεται προφανώς ότι κάθε μέτρο που ένα κράτος μέλος θα διατηρούσε σε ισχύ θα ήταν αυτομάτως σύμφωνο με το κοινοτικό δίκαιο, διότι η διάταξη αυτή δεν μπορεί να απαλλάξει τις εθνικές αρχές από την υποχρέωση τηρήσεως της Συνθήκης.

35. Η Γαλλική Κυβέρνηση επικαλείται ακόμη δύο επιχειρήματα αντλούμενα από πράξεις του παραγώγου δικαίου.

36. Επισημαίνει κατ' αρχάς την έκταση των προνομίων που το κοινοτικό δίκαιο αναγνωρίζει στα κράτη μέλη όσον αφορά τους ελέγχους, είτε πρόκειται για εθνική είτε για κοινοτική κανονιστική ρύθμιση. Κατά την άποψή της, έκφραση της αρχής αυτής αποτελεί και η απόφαση 3052/95/ΕΚ του του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 1995, περί διαδικασίας αμοιβαίας πληροφόρησης σχετικά με τα εθνικά μέτρα παρέκκλισης από την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων εντός της Κοινότητας [7].

5 — ΕΕ L 289, σ. 28.

6 — Βλ., ως παράδειγμα πάγιας νομολογίας, την απόφαση της 10ης Ιουλίου 1984, 72/83, Campus Oil κ.λπ. (Συλλογή 1984, σ. 2727).

7 — ΕΕ L 321, σ. 1.

37. Η καθής δέχεται βέβαια, όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, ότι το γεγονός ότι ένα μέτρο μπορεί να κοινοποιηθεί βάσει της διαδικασίας αυτής ουδόλως αποτελεί τεκμήριο εγκυρότητας του εν λόγω μέτρου. Θεωρεί πάντως ότι η απόφαση αυτή αποδεικνύει ότι ένα εθνικό μέτρο ελέγχου δεν είναι, a priori, αντίθετο προς το κοινοτικό δίκαιο.

38. Έστω και αν υποτεθεί ότι είναι ακριβής η συναγωγή αυτού του συμπεράσματος, δεν μπορεί εντούτοις να συναχθεί επίσης ότι τέτοιο μέτρο ουδέποτε θα μπορούσε να είναι αντίθετο προς το κοινοτικό δίκαιο. Κάθε συγκεκριμένη περίπτωση πρέπει να εξετάζεται υπό το πρίσμα των διατάξεων της Συνθήκης και της νομολογίας του Δικαστηρίου.

39. Η Γαλλική Κυβέρνηση προσπαθεί επίσης να αντλήσει επιχείρημα από τον κανονισμό (ΕΚ) 3295/94 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, περί μέτρων απαγόρευσης της ελεύθερης κυκλοφορίας, της εξαγωγής, της επανεξαγωγής και της υπαγωγής υπό καθεστώς αναστολής των εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης και των αναπαραχθέντων χωρίς άδεια (πειρατικών) [8].

40. Η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι τα επικρινόμενα μέτρα κατακρατήσεως είναι συμβατά με τις διατάξεις του εν λόγω κανονισμού οι οποίοι παρέχουν στα κράτη μέλη ευρείες εξουσίες για να εξασφαλίσουν την προάσπιση των συμφερόντων των κατόχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας έναντι των προϊόντων παραποιήσεως ή απομμήσεως που προέρχονται από τρίτες χώρες.

41. Ειδικότερα, ο κανονισμός 3295/94 επιτρέπει, κατά την άποψη της Γαλλικής Κυβερνήσεως, στον κάτοχο δικαιώματος να υποβάλει γραπτή αίτηση στις τελωνειακές αρχές ώστε αυτές να παρέμβουν όταν επιδιώκεται η θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία ή η εξαγωγή ή η επανεξαγωγή εμπορευμάτων παραποιήσεως ή απομμήσεως ή αποκαλύπτεται η ύπαρξη τέτοιων εμπορευμάτων κατά τη διάρκεια ελέγχου.

42. Η καθής αναφέρεται επιπλέον στις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα επί της υποθέσεως Polo κατά Lauren [9], οι οποίες επιβεβαιώνουν κατά την άποψή της ότι ο κανονισμός 3295/94 επιτρέπει στα κράτη μέλη να αντιτάσσονται στη διέλευση μέσω του εδάφους τους εμπορευμάτων παραποιήσεως ή απομμήσεως προερχόμενων από τρίτη χώρα και προοριζόμενων για επανεξαγωγή προς άλλη τρίτη χώρα.

43. Η Γαλλική Κυβέρνηση δέχεται εντούτοις το επιχείρημα της Επιτροπής κατά το οποίο ο κανονισμός 3295/94 εφαρμόζεται μόνον στα προερχόμενα από τρίτες χώρες εμπορεύματα τα οποία, αντίθετα προς τα εμπορεύματα που κατασκευάζονται νομίμως εντός κράτους μέλους, δεν υπόκεινται στην αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων.

8 — ΕΕ L 341, σ. 8.

9 — Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Ruiz Jarabo Colomer, της 16ης Δεκεμβρίου 1999 (απόφαση της 6ης Απριλίου 2000, C-383/98, Συλλογή 2000, σ. I-2519).

44. Προβάλλει πάντως ότι, ελλείψει των μέτρων τα οποία επικρίνει η Επιτροπή, η επίτευξη του στόχου του κανονισμού 3295/94 θα διακυβευόταν σοβαρά. Συγκεκριμένα, θα αρκούσε, κράτη μέλη περισσότερο «ελαστικά» να θέτουν τα εμπορεύματα σε ελεύθερη κυκλοφορία στο έδαφός τους, ώστε αυτά να μην μπορούν να κατακρατώνται από κράτος μέλος που επιδεικνύει μεγαλύτερη μέριμνα για την προστασία της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας, όταν αυτό αποτελεί απλώς κράτος διελεύσεως.

45. Η επιθυμία εφαρμογής μιας διατάξεως του παραγώγου δικαίου, ακόμη και με ζήλο υπέρτερο εκείνου των κρατών μελών που η καθής χαρακτηρίζει ως «ελαστικά», δεν μπορεί να δικαιολογήσει παράβαση της Συνθήκης.

46. Επιπλέον, κατά πάγια νομολογία, όταν κράτος μέλος θεωρεί ότι ένα άλλο κράτος μέλος παρέβη τις υποχρεώσεις που του επιβάλλει το κοινοτικό δίκαιο, δεν μπορεί να προσφύγει σε εθνικά μέτρα για την αντιμετώπιση της καταστάσεως αυτής αλλά στα μέσα που του παρέχει προς τον σκοπό αυτό το κοινοτικό δίκαιο.

47. Στη συνέχεια, η Γαλλική Κυβέρνηση μεταβάλλει κατά τι την επιχειρηματολογία της υπενθυμίζοντας ότι η προβλεπόμενη στον κανονισμό 3295/94 παρέμβαση των τελωνειακών αρχών πραγματοποιείται μόνον αν η εισαγωγή προσβάλλει το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο ζητείται η παρέμβαση των αρχών αυτών. Κατά συνέπεια, τίποτε δεν θα εμπόδιζε έναν επιχειρηματία τρίτης χώρας να επιτύχει σε άλλο κράτος μέλος τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων τα οποία αποτελούν αντικείμενο παραποιήσεως ή απομιμήσεως κατά το γαλλικό δίκαιο. Τα εμπορεύματα αυτά θα απέλαυαν κατά τον τρόπο αυτό του καθεστώτος του κοινοτικού εμπορεύματος και θα έπρεπε τότε, κατά την άποψη της Επιτροπής, να μπορούν να διασχίσουν ελεύθερα τη γαλλική επικράτεια, πράγμα που θα έθετε σε κίνδυνο την επίτευξη των στόχων του κανονισμού 3295/94.

48. Παρατηρώ κατ' αρχάς ότι, όπως φαίνεται, τα επικρινόμενα από την Επιτροπή μέτρα δεν είναι σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 3295/94.

49. Συγκεκριμένα, το άρθρο 3 του κανονισμού αυτού προβλέπει ότι η αίτηση η οποία υποβάλλεται στις τελωνειακές αρχές πρέπει να αφορά προϊόντα προερχόμενα από τρίτη χώρα. Δεν προβάλλεται όμως από την καθής ότι η ίδια προϋπόθεση ισχύει για τις κατακρατήσεις που προβλέπει η γαλλική νομοθεσία.

50. Επιπλέον, η αίτηση πρέπει να αφορά συγκεκριμένες καταστάσεις, ήτοι καταστάσεις στις οποίες για τα οικεία εμπορεύματα πραγματοποιείται διασάφηση ενόψει της θέσεώς τους σε ελεύθερη κυκλοφορία, της εξαγωγής τους, της επανεξαγωγής τους, ή όταν, κατά τη διενέργεια ελέγχου, αποκαλύπτεται ότι τα εμπορεύματα αυτά τελούν υπό καθεστώς αναστολής κατά την έννοια του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα.

51. Δεν αμφισβητείται όμως ότι η δυνατότητα κατακρατήσεως δεν εξαρτάται, κατά το γαλλικό δίκαιο, από τη συνδρομή μιας των καταστάσεων αυτών.

52. Διαπιστώνεται συνεπώς ότι τα επικρινόμενα από την Επιτροπή μέτρα κατακρατήσεως έχουν πολύ ευρύτερο πεδίο εφαρμογής από τα μέτρα που προβλέπονται στον κανονισμό 3295/94 και δεν είναι επομένως δυνατόν να θεωρηθεί ότι δικαιολογούνται από τον στόχο του κανονισμού αυτού.

53. Πρέπει επιπλέον να υπομνησθεί ότι, εν πάση περιπτώσει, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να προβάλει το συμβατό ενός μέτρου με τον στόχο μιας πράξεως του παραγώγου δικαίου για να δικαιολογήσει παράβαση της Συνθήκης. Συγκεκριμένα, μια πράξη του παραγώγου δικαίου δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να επηρεάζει την έκταση των υποχρεώσεων ενός κράτους μέλους δυνάμει της Συνθήκης.

54. Όσον αφορά τις υποχρεώσεις αυτές, η Επιτροπή προβάλλει τα ακόλουθα επιχειρήματα για να αποδείξει την ύπαρξη παραβάσεως των διατάξεων της Συνθήκης περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων.

55. Αναφορικά με την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η παρέκκλιση αυτή γίνεται δεκτή μόνον αν τα οικεία εθνικά μέτρα είναι αναγκαία και ανάλογα προς τον στόχο της προασπίσεως των δικαιωμάτων τα οποία αποτελούν το ειδικό αντικείμενο της προστατευόμενης βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

56. Συναφώς, η εκ μέρους των γαλλικών αρχών επίκληση της νομολογίας του Δικαστηρίου σχετικά με το δίκαιο των σημάτων δεν είναι, κατά την άποψη της Επιτροπής, άμεσα σχετική με την παρούσα υπόθεση, καθόσον τα επίμαχα ανταλλακτικά δεν καλύπτονται από σήμα που αποτελεί αντικείμενο παραποιήσεως ή απομιμήσεως.

57. Όσον αφορά την προστασία των σχεδίων και υποδειγμάτων και ιδίως την προστασία των ανταλλακτικών αυτοκινήτων οχημάτων, η Επιτροπή αναφέρεται στην προμνημονευθείσα απόφαση CICRA και Maxicar. Το Δικαστήριο έκρινε με την απόφαση αυτή ότι είναι συμβατή προς τη Συνθήκη μια εθνική νομοθεσία δυνάμει της οποίας ένας κατασκευαστής αυτοκινήτων οχημάτων, κάτοχος διπλώματος ευρεσιτεχνίας για διακοσμητικής φύσεως υπόδειγμα σχετικά με ανταλλακτικά που προορίζονται για αυτοκίνητα οχήματα κατασκευής του, δικαιούται να απαγορεύει σε τρίτους την κατασκευή, προς πώληση στην εγχώρια αγορά ή προς εξαγωγή, προστατευόμενων εξαρτημάτων ή να εμποδίζει την εισαγωγή από άλλα κράτη μέλη τέτοιων εξαρτημάτων που κατασκευάζονται εκεί χωρίς τη συναίνεσή του. Το Δικαστήριο υπογράμμισε ότι τέτοια νομοθεσία αποσκοπεί συγκεκριμένα στην προστασία της ίδιας της ουσίας του παρεχόμενου στον κάτοχο αποκλειστικού δικαιώματος και ότι συνεπώς δεν αντίκειται στα άρθρα 30 και 36 της Συνθήκης.

58. Το παρεχόμενο στον κάτοχο αποκλειστικό δικαίωμα επί των σχεδίων και υποδειγμάτων καλύπτει την κατασκευή και τη διάθεση στο εμπόριο στην εθνική επικράτεια και δεν μπορεί να συνεπάγεται την προστασία του δικαιώματος αυτού σε άλλες αγορές, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της

εδαφικότητας του δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας, την οποία διατύπωσε το Δικαστήριο ιδίως με την απόφαση IHT Internationale Heiztechnik και Danziger [10]. Εν προκειμένω όμως, τα οικεία προϊόντα ούτε κατασκευάστηκαν στη Γαλλία ούτε προορίζονται για τη γαλλική αγορά. Οι πραγματοποιούμενες από τις γαλλικές αρχές κατακρατήσεις δεν μπορούν συνεπώς να εκληφθούν υπό την έννοια ότι προστατεύουν το ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος, όπως αυτό ορίστηκε από το Δικαστήριο.

59. Με την προμνημονευθείσα απόφαση CICRA και Maxicar, το Δικαστήριο έκρινε βέβαια ότι ήταν δικαιολογημένη η απαγόρευση όχι μόνον της εισαγωγής αλλά και της εξαγωγής των εμπορευμάτων τα οποία συνιστούσαν προσβολή του αποκλειστικού δικαιώματος, αλλά από την απόφαση αυτή προκύπτει ότι εκείνο που μπορούσε εγκύρως να απαγορευθεί ήταν η κατασκευή των οικείων εμπορευμάτων στην εθνική επικράτεια, είτε αυτά προορίζονταν για πώληση στην εσωτερική αγορά είτε για εξαγωγή.

60. Η απλή διέλευση διά του γαλλικού εδάφους δεν συνιστά καθεαυτή, κατά την άποψη της Επιτροπής, προσβολή του αποκλειστικού δικαιώματος που αναγνωρίζει το γαλλικό δίκαιο στον κάτοχο του δικαιώματος επί των σχεδίων και υποδειγμάτων.

61. Αν γίνονταν δεκτές οι επιβαλλόμενες στη Γαλλία τελωνειακές κατακρατήσεις επί των κοινοτικών εμπορευμάτων που τελούν υπό διαμετακόμιση, αυτό θα συνεπαγόταν την επέκταση σε άλλα κράτη μέλη της εφαρμογής της γαλλικής νομοθεσίας, πράγμα που θα ήταν αντίθετο προς τη διατυπωθείσα από το Δικαστήριο αρχή κατά την οποία σε κάθε εθνικό νομοθέτη απόκειται να καθορίσει τα προϊόντα τα οποία μπορούν να υπαχθούν στην προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Το εξωεδαφικό αποτέλεσμα θα ήταν ακόμη εντονότερο λόγω της κεντρικής θέσεως την οποία κατέχει από γεωγραφική άποψη η Γαλλία στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Έτσι, κατά την άποψη της Επιτροπής, η προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας την οποία θα αποκτούσε στη Γαλλία ένας επιχειρηματίας θα αρκούσε για να του εξασφαλίσει αποκλειστικά δικαιώματα στο σύνολο της Κοινότητας, εις βάρος προϊόντων κατασκευαζόμενων νόμιμα στην Ισπανία και την Πορτογαλία.

62. Τα παραδείγματα αυτά καταδεικνύουν, κατά την άποψη της Επιτροπής, ότι η ισορροπία που πρέπει να εξευρεθεί μεταξύ της προστασίας της βιομηχανικής ιδιοκτησίας και της αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας, όπως αυτή διατυπώθηκε με την απόφαση Keurkoop [11] παύει προφανώς να υφίσταται, εις βάρος της τελευταίας.

63. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας δεν δικαιολογεί συνεπώς τις τελωνειακές κατακρατήσεις οι οποίες επιβάλλονται σε κοινοτικά εμπορεύματα υπό καθεστώς διαμετακομίσεως, τα οποία υπόκειται στην αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας.

64. Όσον αφορά το άρθρο 36, η Γαλλική Κυβέρνηση υπογραμμίζει από την πλευρά της ότι η προστασία της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας εντάσσεται στις εξαιρέσεις από την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων. Η κατακράτηση ενόψει ελέγχου προσαρμόζεται στον σκοπό αυτό. Το κριτήριο της αναλογικότητας πλη-

10 — Απόφαση της 22ας Ιουνίου 1994, C-9/93 (Συλλογή 1994, σ. I-2789).

11 — Απόφαση της 14ης Σεπτεμβρίου 1982, 144/81 (Συλλογή 1982, σ. 2853).

ρούται από τον προσωρινό χαρακτήρα της κατακρατήσεως και από το γεγονός ότι αυτή δεν θίγει την ακεραιότητα των προϊόντων.

65. Η Γαλλική Κυβέρνηση προβάλλει ότι, στο πλαίσιο της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, το Δικαστήριο βρήκε μια ισορροπία μεταξύ της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και της εύλογης προασπίσεως των δικαιωμάτων που αφορούν άυλα αγαθά. Έκρινε έτσι ότι κάθε μέτρο, αν έχει ως στόχο την εξασφάλιση του ειδικού αντικειμένου της εν λόγω ιδιοκτησίας, δεν συνιστά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας και είναι συνεπώς θεμιτό.

66. Όσον αφορά τα σχέδια και υπομνήματα, απόφαση αναφοράς είναι, κατά την άποψη της Γαλλικής Κυβερνήσεως, η προμνημονευθείσα απόφαση Keurkoop. Στο πλαίσιο της υποθέσεως αυτής, ο γενικός εισαγγελέας, συμμεριζόμενος τις παρατηρήσεις της Επιτροπής, ορίζει το ειδικό αντικείμενο ως «το αποκλειστικό δικαίωμα του κατόχου να διαθέτει στο εμπόριο ένα προϊόν έχον συγκεκριμένη μορφή». Τα μέτρα που λαμβάνονται από τον κάτοχο του δικαιώματος εμπίπτουν συνεπώς στο ειδικό αντικείμενο της ιδιοκτησίας του υποδείγματος όταν σκοπούν στην προάσπιση του αποκλειστικού του δικαιώματος.

67. Με την προμνημονευθείσα απόφαση Keurkoop, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο κάτοχος δικαιώματος επί υποδείγματος, το οποίο αποκτήθηκε δυνάμει της νομοθεσίας κράτους μέλους, μπορεί να αντιταχθεί στην εισαγωγή προϊόντων προελεύσεως άλλου κράτους μέλους τα οποία έχουν πανομοιότυπη εμφάνιση με το κατατεθέν υπόδειγμα. Η Γαλλική Κυβέρνηση εκτιμά ότι, αν εφαρμοστεί η νομολογία αυτή στην προκειμένη περίπτωση, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι, όσον αφορά τη διέλευση πιστών αντιγράφων ανταλλακτικών αυτοκινήτων οχημάτων, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες αντίγραφα υποδειγμάτων θα ετίθεντο σε κυκλοφορία χωρίς τη συναίνεση του κατόχου του δικαιώματος, οι ενέργειες που σκοπούν στην παρεμπόδιση της εισαγωγής, της εξαγωγής, της διελεύσεως ή της πωλήσεως των εμπορευμάτων αυτών στην εθνική επικράτεια για πρώτη φορά δεν συνιστούν παρά θεμιτή άσκηση των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

68. Σε επίρρωση της αναλύσεως αυτής, η Γαλλική Κυβέρνηση αναφέρεται σε χωρίο των παρατηρήσεων της Επιτροπής στην προμνημονευθείσα υπόθεση C-38/98, Renault, το οποίο, κατά την άποψή της, επαναλαμβάνει κατ' ουσίαν το διατακτικό της αποφάσεως του Δικαστηρίου στην προμνημονευθείσα υπόθεση CICRA και Maxicar: «Στο παρόν στάδιο εξελίξεως του κοινοτικού δικαίου, τα άρθρα 30 και 36 της Συνθήκης ερμηνεύονται υπό την έννοια ότι δεν αντιτίθενται στο να επιτρέπει μια εθνική νομοθεσία στον κάτοχο ειδικών δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας επί των εξαρτημάτων αυτοκινήτων οχημάτων, το σύνολο των οποίων αποτελεί το αμάξωμα ενός τύπου αυτοκινήτου οχήματος που έχει ήδη διατεθεί στην αγορά, να ασκεί αυτά τα ειδικά αποκλειστικά δικαιώματα απαγορεύοντας σε τρίτους να κατασκευάζουν, να πωλούν, να εισάγουν ή να εξάγουν μη αυθεντικά ανταλλακτικά των εξαρτημάτων αυτών και να καταφεύγει στην αντίστοιχη δικαστική προστασία για να επιβάλει τις απαγορεύσεις αυτές».

69. Συμπερασματικά, η Γαλλική Κυβέρνηση θεωρεί ότι οι έλεγχοι που πραγματοποιούνται για να εξασφαλιστεί η προστασία των σχεδίων και υποδειγμάτων που αφορούν ανταλλακτικά αυτοκινήτων οχημάτων, με μεθόδους οι οποίες δεν είναι εναρμονισμένες σε κοινοτικό επίπεδο, δεν εμπίπτουν κατ' ανάγκη στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 30, ενδεχομένως δε εμπίπτουν στην εξαίρεση

στην οποία αναφέρεται το άρθρο 36 της Συνθήκης όσον αφορά περιορισμούς οι οποίοι δικαιολογούνται από λόγους προστασίας της βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

70. Τί πρέπει να σκεφθούμε για τα επιχειρήματα αυτά;

71. Δεν συμμερίζομαι την ανάλυση της νομολογίας στην οποία προβαίνει η καθής.

72. Συγκεκριμένα, όσον αφορά την προμνημονευθείσα υπόθεση CICRA και Maxicar, θα υπενθυμίσω ότι αφορά την κατάσταση στην οποία ο κάτοχος του δικαιώματος σκοπεί στην παρεμπόδιση της κατασκευής του προϊόντος το οποίο καλύπτεται από το εν λόγω δικαίωμα. Όπως εκθέτει η Επιτροπή, δεν είναι δυνατό να εξομοιωθεί άνευ ετέρου η κατασκευή στην προστατευόμενη επικράτεια προς την απλή διέλευση μέσω αυτής.

73. Επομένως, το γεγονός ότι το Δικαστήριο έκρινε ότι το δικαίωμα απαγορεύσεως της κατασκευής ενός προϊόντος εμπίπτει στην ίδια την ουσία του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας δεν επιτρέπει να υποτεθεί ότι το ίδιο ισχύει για το δικαίωμα απαγορεύσεως της απλής διελεύσεως.

74. Για παρόμοιους λόγους, δεν είμαι πεπεισμένος όσον αφορά το συμπέρασμα το οποίο η καθής προσπαθεί να συναγάγει από την προμνημονευθείσα απόφαση Keurkoop. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο έκρινε στην υπόθεση αυτή ότι η δυνατότητα του κατόχου δικαιώματος να αντιταχθεί στη διάθεση στο εμπόριο ενός εισαγομένου προϊόντος το οποίο έχει πανομοιότυπη εμφάνιση με το προϊόν το οποίο προστατεύεται από το δικαίωμα επί υποδείγματος εμπίπτει κατ' αρχήν στην ίδια την ουσία του δικαιώματος βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας. Απεναντίας, η απόφαση δεν αναφέρεται στο, διαφορετικό, ζήτημα της διελεύσεως, το οποίο δεν ετίθετο στην υπόθεση αυτή.

75. Επομένως, οι ίδιοι λόγοι οι οποίοι περιορίζουν εν προκειμένω τη δυνατότητα εφαρμογής της προμνημονευθείσας αποφάσεως CICRA και Maxicar μας εμποδίζουν επίσης να στηρίξουμε κατ' αναλογία τη συλλογιστική μας, όπως η καθής, στην προμνημονευθείσα απόφαση Keurkoop.

76. Όπως εκθέτει η Επιτροπή, κατά πάγια νομολογία, μόνον τα μέτρα που σκοπούν στην εξασφάλιση της προστασίας των αποκλειστικών δικαιωμάτων τα οποία συνιστούν το ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας μπορούν να τύχουν της εξαιρέσεως από τη θεμελιώδη αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας στην οποία αναφέρεται το άρθρο 36 της Συνθήκης [12].

Το ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος επί σχεδίου ή υποδείγματος

77. Όπως και οι διάδικοι, θα επικεντρώσω την ανάλυσή μου στην προστασία του

12 — Απόφαση της 8ης Ιουνίου 1971, 78/70, Deutsche Grammophon (Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 839).

δικαιώματος επί σχεδίου ή υποδείγματος, διότι από τη δικογραφία προκύπτει ότι τα εξαρτήματα αυτοκινήτων οχημάτων στα οποία αναφέρονταν οι καταγγελίες οι οποίες οδήγησαν στην προσφυγή της Επιτροπής δεν καλύπτονταν από σήμα που υπήρξε αντικείμενο παραποιήσεως αλλά προστατεύονταν από τέτοιο δικαίωμα.

78. Μια πρώτη ένδειξη μας παρέχει η ίδια η οδηγία 98/71 [13]. Το άρθρο 12 της οδηγίας, υπό τον τίτλο «Δικαιώματα που παρέχει το σχέδιο ή υπόδειγμα», προβλέπει τα εξής:

«Με την καταχώριση ο δικαιούχος σχεδίου ή υποδείγματος αποκτά το αποκλειστικό δικαίωμα να το χρησιμοποιεί και να απαγορεύει τη χρησιμοποίησή του σε οποιονδήποτε τρίτο χωρίς τη συγκατάθεσή του. Η ανωτέρω χρήση καλύπτει ιδίως την κατασκευή, προσφορά, διάθεση στην αγορά, εισαγωγή, εξαγωγή ή χρήση προϊόντος στο οποίο έχει ενσωματωθεί ή εφαρμοσθεί το εν λόγω σχέδιο ή υπόδειγμα, καθώς και την αποθήκευση προϊόντος για τους σκοπούς αυτούς.»

79. Μάταια θα αναζητήσουμε στην απαρίθμηση αυτή, η οποία βέβαια δεν είναι εξαντλητική διότι προηγείται η λέξη «ιδίως», μια αναφορά στην απλή μεταφορά του προϊόντος.

13 — Βλ. ανωτέρω σημείο 31.

80. Εν πάση περιπτώσει, από την ανωτέρω διάταξη προκύπτει αναμφίβολα ότι το ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος είναι η δυνατότητα να απαγορευθεί η «χρήση» του προϊόντος. Τί καλύπτει η έννοια αυτή;

81. Είναι σαφές ότι η κατασκευή όμοιων προϊόντων, τουλάχιστον κατά την εμφάνισή τους, με το προστατευόμενο προϊόν συνεπάγεται τη «χρήση» του σχεδίου ή υποδείγματος. Συγκεκριμένα, τέτοια κατασκευή προϋποθέτει τη μίμηση της εμφανίσεως του προϊόντος, εμφανίσεως η οποία αποτελεί ακριβώς το χαρακτηριστικό του προϊόντος στο οποίο αναφέρεται το δικαίωμα επί σχεδίου ή υποδείγματος.

82. Το ίδιο ισχύει για τη διάθεση στο εμπόριο προϊόντων τα οποία μιμούνται την εμφάνιση του προστατευόμενου προϊόντος. Συγκεκριμένα, αυτή είναι αποφασιστική για τον καταναλωτή ο οποίος αγοράζει ένα προϊόν που αποτελεί το αντικείμενο δικαιώματος επί σχεδίου ή υποδείγματος, διαφορετικά δεν θα υπήρχε κανένα ενδιαφέρον για την προστασία της με αποκλειστικό δικαίωμα. Κατά συνέπεια, η επιτυχία της διαθέσεως στο εμπόριο εξαρτάται ιδίως από την εμφάνιση του προϊόντος το οποίο προσφέρεται προς πώληση.

83. Απεναντίας, δεν είναι δυνατό να λεχθεί ότι ο μεταφορέας «χρησιμοποιεί» το προϊόν κατά τρόπο που μπορεί να παραβληθεί προς τις δύο ανωτέρω περιπτώσεις. Συγκεκριμένα, για την παροχή των υπηρεσιών μεταφοράς, η εμφάνιση των μεταφερομένων προϊόντων στερείται σημασίας και δεν εξαρτάται από αυτή το κέρδος το οποίο ο μεταφορέας θα αποκομίσει από την παροχή του. Αντίθετα, η επιτυχία της κατασκευής και της διαθέσεως στο εμπόριο είναι αδιαχώριστη από την

εμφάνιση του προϊόντος, εμφάνιση την οποία σκοπεί να προστατεύσει το δικαίωμα.

84. Είναι επομένως απόλυτα λογικό να μπορεί ο κάτοχος του δικαιώματος να λαμβάνει αμοιβή εκ μέρους εκείνων στους οποίους χορηγεί άδεια κατασκευής ή διαθέσεως στο εμπόριο. Αντίθετα, πολύ δυσκολότερα θα δεχόμασταν ότι μπορεί να πείσει έναν μεταφορέα να του καταβάλει αμοιβή για τον λόγο ότι έχει την τιμή να μεταφέρει τα εμπορεύματα τα οποία προστατεύονται από το δικαίωμά του [14].

85. Κατά συνέπεια, είναι εντελώς διαφορετικής φύσεως η απλή μεταφορά αφενός και η κατασκευή ή η διάθεση στο εμπόριο αφετέρου.

86. Σκοπός άλλωστε του κατόχου του δικαιώματος δεν είναι να αντιταχθεί στη μεταφορά, λαμβανομένη μεμονωμένα. Συγκεκριμένα, συμφέρον του είναι να εμποδίσει να φθάσουν τα εν λόγω εξαρτήματα σε έναν καταναλωτή ο οποίος θα μπορέσει να προβεί στην αγορά τους χωρίς ο κάτοχος του δικαιώματος να έχει επιτύχει την καταβολή της αμοιβής την οποία συνεπάγεται η κατοχή δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας. Επομένως, ο μόνος λόγος για τον οποίο ο κάτοχος του δικαιώματος θα μπορούσε να θέλει να αντιταχθεί στην απλή μεταφορά των επίμαχων εξαρτημάτων είναι το γεγονός ότι η εν λόγω μεταφορά θα καταλήξει στη διάθεση των εξαρτημάτων αυτών στην αγορά, που αποτελεί το γεγονός το οποίο θέλει στην πραγματικότητα να εμποδίσει ο κάτοχος του δικαιώματος.

14 — Η κατάσταση θα ήταν βέβαια διαφορετική αν, π.χ., ο κάτοχος του δικαιώματος κατείχε επίσης δικαίωμα επί σήματος και επέτρεπε στον μεταφορέα να αναφερθεί στο σήμα αυτό για λόγους διαφημιστικούς. Π.χ.: επιχείρηση Χ, έμπιστος μεταφορέας του κατασκευαστή Υ.

87. Κατά συνέπεια, μόνο στο πλαίσιο μεταγενέστερης διαθέσεως στο εμπόριο η μεταφορά είναι ικανή θα θίξει τα συμφέροντα του κατόχου του δικαιώματος. Απεναντίας, λαμβανόμενη μεμονωμένα, η μεταφορά είναι άνευ σημασίας όσον αφορά τα συμφέροντα αυτά και δεν μπορεί συνεπώς, αντίθετα με την κατασκευή ή τη διάθεση στο εμπόριο, να εμπίπτει στην προστασία του ειδικού αντικειμένου του δικαιώματος.

88. Η ανάλυση αυτή επιβεβαιώνεται από όλη τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την πνευματική ιδιοκτησία. Συγκεκριμένα, όποιο και αν είναι το δικαίωμα περί του οποίου πρόκειται [15], το Δικαστήριο, για να καθορίσει το ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος αυτού, προέβη πάντοτε σε ρητή αναφορά της διαθέσεως στην αγορά.

89. Το ίδιο ισχύει όσον αφορά τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τα οποία αποτέλεσαν ήδη αντικείμενο εναρμονίσεως από τον κοινοτικό νομοθέτη [16].

15 — Όσον αφορά τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας: απόφαση της 31ης Οκτωβρίου 1974, 15/74, Sterling Drug (Συλλογή τόμος 1974, σ. 451). Όσον αφορά το δικαίωμα του δημιουργού νέου φυτικού είδους: απόφαση της 8ης Ιουνίου 1982, 258/78, Nungesser και Eisele κατά Επιτροπής (Συλλογή 1982, σ. 2015). Όσον αφορά το δικαίωμα του δημιουργού: προμνημονευθείσα απόφαση Deutsche Grammophon. Όσον αφορά τα σήματα: απόφαση της 31ης Οκτωβρίου 1974, 16/74, Winthrop (Συλλογή τόμος 1974, σ. 479).

16 — Βλ., π.χ., το άρθρο 5 της πρώτης οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 1989, L 40, σ. 1)· το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΚ) 2100/94 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1994, για την εισαγωγή κοινοτικού καθεστώτος προστασίας των νέων φυτικών ειδών (ΕΕ L 227, σ. 1)· το άρθρο 5 της οδηγίας 87/54/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1986, σχετικά με τη νομική προστασία των τοπογραφιών προϊόντων ημιαγωγών (ΕΕ 1987, L 24, σ. 36)· το άρθρο 25 της συμφωνίας περί κοινοτικών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, η οποία συνήφθη στο Λουξεμβούργο στις 15 Δεκεμβρίου 1989 (ΕΕ L 401, σ. 1), και το άρθρο 20 της τροποποιημένης προτάσεως οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την προσέγγιση των νομικών καθεστώτων προστασίας των εφευρέσεων με υπόδειγμα χρησιμότητας [COM(99) 309 τελικό].

90. Δεν αντιλαμβάνομαι για ποιο λόγο θα έπρεπε να αποκλίνουμε από όλα αυτά τα προηγούμενα και να παραχωρήσουμε στα σχέδια ή υποδείγματα προστασία πιο εκτεταμένη από εκείνη της οποίας απολαύουν, π.χ., το δικαίωμα του δημιουργού ή το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, κατά μείζονα λόγο εφόσον η οδηγία περί σχεδίων ή υποδειγμάτων θεωρεί επίσης ως κύριο στοιχείο την κατασκευή και τη διάθεση στο εμπόριο.

91. Κατά συνέπεια, εθνικά μέτρα που σκοπούν όχι στην προάσπιση του αποκλειστικού δικαιώματος του κατόχου να κατασκευάζει ή να διαθέτει στο εμπόριο το προστατευόμενο εμπόρευμα, αλλά στην παρεμπόδιση της απλής διελεύσεως του εμπορεύματος αυτού μέσω του εδάφους στο οποίο εφαρμόζεται το εν λόγω δικαίωμα, δεν μπορούν να δικαιολογηθούν από λόγους προστασίας του ειδικού αντικειμένου του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας.

92. Θα μπορούσε βέβαια να υποστηριχθεί ότι, εν προκειμένω, τα επίμαχα μέτρα σκοπούν παρά ταύτα στην προστασία του ειδικού αντικειμένου του δικαιώματος διότι, καταφεύγοντας στα μέτρα αυτά, ο κάτοχος του δικαιώματος μπορεί να εμποδίσει τα οικεία εμπορεύματα να φθάσουν σε άλλο κράτος μέλος όπου προορίζονται να διατεθούν στο εμπόριο.

93. Το επιχείρημα αυτό παραβλέπει εντούτοις το γεγονός ότι, στην περίπτωση που αποτελεί αντικείμενο της προσφυγής της Επιτροπής, το δίκαιο του κράτους μέλους για το οποίο προορίζονται τα εν λόγω εμπορεύματα δέχεται τη διάθεσή τους στο εμπόριο.

94. Η αποδοχή του επιχειρήματος αυτού θα οδηγούσε συνεπώς στο να παράγει αποτελέσματα στην επικράτεια αυτού του άλλου κράτους μέλους η ισχύουσα στη Γαλλία απαγόρευση. Αυτό θα συνιστούσε, όπως εκθέτει η Επιτροπή, εξωεδαφικό αποτέλεσμα του γαλλικού δικαίου, αντίθετο προς την αρχή της εδαφικότητας του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας. Η αρχή όμως αυτή εμπίπτει στην ίδια την ουσία του δικαιώματος, εφόσον το δικαίωμα αυτό πρέπει να εκλαμβάνεται ως μονοπώλιο στο έδαφος στο οποίο εφαρμόζεται, έγινε δε δεκτή από τη νομολογία του Δικαστηρίου [17].

95. Θα ήταν επιπλέον παράδοξο να επιτραπεί εν προκειμένω σε επιχειρηματία να εμποδίσει τη μεταφορά μέσω κράτους μέλους και κατά τον τρόπο αυτό, εξ αντανακλάσεως, τη διάθεση στο εμπόριο εντός άλλου κράτους μέλους όπου αυτή θα ήταν νόμιμη, ενώ η παροχή της υπηρεσίας μεταφοράς είναι παρεπόμενη εν σχέσει προς τη διάθεση στο εμπόριο. Συγκεκριμένα, θα καταλήγαμε στο αποτέλεσμα, το ουσιώδες να έπεται του παρεπομένου, ενώ θα έπρεπε να συμβαίνει το αντίθετο.

96. Η καθής προβάλλει ακόμη ότι τα μέτρα κατακρατήσεως εμπίπτουν στην προστασία του ειδικού αντικειμένου του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, δεδομένου ότι το δικαίωμα αυτό εμπερικλείει εν πάση περιπτώσει το δικαίωμα του κατόχου να θέτει πρώτος σε κυκλοφορία τα εμπορεύματα που προστατεύονται από το δικαίωμα.

97. Εν προκειμένω λοιπόν, κατά την άποψη της καθής, τα επίμαχα ανταλλακτικά «τέθηκαν σε κυκλοφορία» για πρώτη φορά στη

17 — Βλ. την προμνημονευθείσα απόφαση IHT Internationale Heiztechnik και Danziger.

Γαλλία. Η Συνθήκη επιτρέπει επομένως να παρέχει η γαλλική νομοθεσία στον κάτοχο του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας τη δυνατότητα να αντιταχθεί στην εν λόγω «θέση σε κυκλοφορία».

98. Το επιχείρημα αυτό νομίζω ότι οφείλεται σε σύγχυση μεταξύ της έννοιας της «θέσεως σε κυκλοφορία» υπό την καθαρά φυσιολογική σημασία του όρου και της «θέσεως σε κυκλοφορία» υπό την έννοια που το κοινοτικό δίκαιο δίνει στην έκφραση αυτή.

99. Συγκεκριμένα, όταν η νομολογία του Δικαστηρίου περί ελεύθερης «κυκλοφορίας» των εμπορευμάτων αναφέρεται στη «θέση σε κυκλοφορία» εντός άλλου κράτους μέλους, δεν αναφέρεται στο απλό γεγονός της μετακινήσεως των εμπορευμάτων επί ενός μεταφορικού μέσου, αλλά στη διάθεσή τους στην αγορά.

100. Επομένως, σε μια περίπτωση όπως αυτή στην οποία αναφέρεται η προσφυγή της Επιτροπής, κατά την οποία εμπορεύματα μετακινούνται υπό τη φυσική έννοια του όρου στο έδαφος κράτους μέλους πριν διατεθούν στην αγορά εντός άλλου κράτους μέλους, στο τελευταίο αυτό κράτος μέλος πραγματοποιείται η πρώτη «θέση σε κυκλοφορία», αντίθετα προς τα υποστηριζόμενα από την καθής.

101. Από τις συνθήκες της προκειμένης περιπτώσεως καταδεικνύεται εξάλλου ότι δεν θα ευσταθούσε να κριθεί η προσφυγή βάσει ενός καθαρά φυσιολογικού κριτηρίου. Συγκεκριμένα, υπό την έννοια αυτή, η πρώτη θέση σε κυκλοφορία των εμπορευμάτων που αποτελούν το αντικείμενο της προσφυγής της Επιτροπής πραγματοποιήθηκε όχι στη Γαλλία αλλά στην Ισπανία, εφόσον τα εν λόγω εξαρτήματα, κατασκευασθέντα σε αυτό το κράτος μέλος, άρχισαν κατ' ανάγκη εκεί την «κυκλοφορία» τους τη χρονική στιγμή κατά την οποία εξήλθαν του εργοστασίου.

Η απαγόρευση της διελεύσεως είναι αναγκαία;

102. Η καθής ισχυρίζεται ακόμη ότι τα επικρινόμενα από την Επιτροπή μέτρα κατακρατήσεως είναι απαραίτητα για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της πάλης κατά της παραποιήσεως ή απομιμήσεως, πάλης της οποίας ο θεμιτός χαρακτήρας επιβεβαιώνεται από τις προτεραιότητες που έχουν τεθεί στον τομέα αυτό τόσο στο πλαίσιο του κοινοτικού δικαίου όσο και στο πλαίσιο του τρίτου πυλώνα.

103. Με την προσφυγή της Επιτροπής διακυβεύονται συνεπώς σοβαρά, κατά την άποψη της καθής, οι στόχοι που επιδιώκει η Κοινότητα.

104. Ειδικότερα, η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι τα μέτρα κατακρατήσεως, με την απαγόρευση η οποία είναι δυνατό να απορρέει από αυτά, είναι αναγκαία για να αποφευχθεί κάθε κίνδυνος να πωλούνται λαθραία στη Γαλλία εξαρτήματα κατασκευαζόμενα σε άλλο κράτος μέλος, αντί

αυτά να καταλήγουν στον προορισμό τους, ήτοι σε άλλο κράτος μέλος.

105. Με άλλους λόγους, τα οικεία μέτρα δεν θα πρέπει να εκληφθούν υπό την έννοια ότι έχουν ως στόχο να συντελέσουν στο να εμπίπτει η απλή διέλευση των εμπορευμάτων στο ειδικό αντικείμενο του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, αλλά απλώς υπό την έννοια ότι προορίζονται να εξασφαλίσουν τον σεβασμό των προνομίων που το κοινοτικό δίκαιο αναγνωρίζει στον κάτοχο του δικαιώματος ήτοι, όπως είδαμε, το αποκλειστικό δικαίωμα κατασκευής και διαθέσεως στο εμπόριο του προστατευόμενου προϊόντος.

106. Κατά την άποψη της Γαλλικής Κυβερνήσεως, η κατακράτηση, η οποία προηγείται της πλήρους απαγορεύσεως της διελεύσεως των εμπορευμάτων, είναι συνεπώς αναγκαία διότι αν γινόταν δεκτή η διέλευση μέσω του γαλλικού εδάφους εξαρτημάτων που έχουν νόμιμα κατασκευαστεί σε άλλο κράτος μέλος και προορίζονται να διαθετούν νόμιμα στο εμπόριο εντός άλλου κράτους μέλους, ο κίνδυνος θα ήταν υπερβολικά μεγάλος να μεταβληθεί η «διέλευση» αυτή σε λαθραία εισαγωγή, η οποία θα συνιστούσε αναμφισβήτητα προσβολή των προνομίων του κατόχου του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας.

107. Είναι αληθές ότι μέτρα κατακρατήσεως που θα είχαν ως αποκλειστικό στόχο να εμποδιστεί η διάθεση στο εμπόριο στη Γαλλία εξαρτημάτων κατασκευασθέντων χωρίς τη συναίνεση του κατόχου του δικαιώματος θα ενέπιπταν πράγματι στην προστασία του ειδικού αντικειμένου του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, δεδομένου ότι αυτό συνίσταται στο αποκλειστικό δικαίωμα του κατόχου να κατασκευάζει και να διαθέτει στην αγορά το προστατευόμενο προϊόν εντός του εδάφους στο οποίο εφαρμόζεται το δικαίωμα, αποκλειστικό δικαίωμα το οποίο, εξυπακούεται, μπορεί να κατέχει μέσω της χορηγήσεως αδείας

108. Από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει εντούτοις ότι δεν αρκεί ένα μέτρο περιοριστικό θεμελιώδους ελευθερίας της Συνθήκης να εμπίπτει σε έναν από τους απαριθμούμενους στο άρθρο 36 της Συνθήκης λόγους εξαιρέσεως· πρέπει ακόμη το μέτρο αυτό να είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο [18].

109. Στην ειδική περίπτωση των μέτρων ελέγχου, το Δικαστήριο έκρινε ότι, για να δικαιολογείται μια εθνική διαδικασία ελέγχου ενόψει των απαιτήσεων του άρθρου 36 της Συνθήκης, πρέπει ο επιδιωκόμενος στόχος να μη μπορεί να επιτευχθεί τόσο αποτελεσματικά με μέτρα λιγότερο περιοριστικά των ενδοκοινοτικών συναλλαγών. Η διαδικασία αυτή δεν πρέπει επομένως να συνεπάγεται παράλογα έξοδα ή προθεσμίες [19].

110. Δεν μπορεί λοιπόν να θεωρηθεί ότι τηρούν την αρχή της αναλογικότητας μέτρα όπως αυτά περί των οποίων πρόκειται στην παρούσα περίπτωση, τα οποία ελήφθησαν για να αποφευχθεί ο κίνδυνος διαθέσεως στο εμπόριο στη Γαλλία προϊόντων προοριζόμενων για την αγορά άλλου κράτους μέλους, χωρίς δε να είναι δυνατό να αποφευχθεί η εφαρμογή των μέτρων αυτών αν αποδειχθεί ότι τα εμπορεύματα προορίζονται για άλλο κράτος μέλος.

18 — Απόφαση της 20ής Μαΐου 1976, 104/75, De Peijper (Συλλογή τόμος 1976, σ. 241), και προμνημονευθείσα απόφαση Campus Oil κ.λπ.

19 — Απόφαση της 11ης Ιουνίου 1987, 406/85, Gofette και Gilliard (Συλλογή 1987, σ. 2525, σκέψη 10).

111. Το Δικαστήριο υπογράμμισε ήδη εξάλλου με την απόφαση Monsees [20] τη σοβαρότητα μέτρων που καταλήγουν σε πλήρη απαγόρευση της διελεύσεως.

112. Τέτοιο μέτρο απαγορεύσεως επηρεάζει σοβαρά τα εμπορικά ρεύματα στο πλαίσιο αγοράς που επιδιώκεται να είναι ενιαία. Θα έπρεπε συνεπώς να αποτελεί μέτρο εσχάτης ανάγκης και όχι, όπως εν προκειμένω, μέτρο κοινής εφαρμογής.

113. Εσφαλμένα κατά την άποψή μου η καθής διατείνεται ότι η Επιτροπή δεν επικαλέστηκε μέτρα λιγότερο περιοριστικά των συναλλαγών που θα μπορούσαν να αποτρέψουν τον προβαλλόμενο κίνδυνο.

114. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι ένας απλός έλεγχος εγγράφων θα μπορούσε να εξασφαλίσει ότι τα ελεγχόμενα φορτία προέρχονται πράγματι από άλλο κράτος μέλος και προορίζονται για άλλο κράτος μέλος. Συμμερίζομαι αυτή την άποψη.

115. Επισημαίνω κατ' αρχάς ότι σε πολλές περιπτώσεις το Δικαστήριο έκρινε ότι απαγορεύσεις της εισαγωγής ήταν υπερβολικές εν σχέσει προς τον επιδιωκόμενο στόχο και ότι μέτρα συνιστάμενα στην επίθεση ετικετών θα έπρεπε να θεωρηθούν ως επαρκή [21]. Αυτό συνεπώς θα έπρεπε να συμβαίνει κατά μείζονα λόγο στην περίπτωση απαγορεύσεως της διευλεύσεως.

116. Πολύ δύσκολα πράγματι μπορώ να αντιληφθώ γιατί ένας έλεγχος στηριζόμενος στην εξέταση των εγγράφων που συνοδεύουν το φορτίο δεν θα ήταν επαρκής προς τον σκοπό αυτό. Ένας τέτοιος όμως έλεγχος θα συνιστούσε προφανώς μέτρο λιγότερο περιοριστικό από τις κατακρατήσεις των εμπορευμάτων που επικρίνει η Επιτροπή.

117. Η καθής προβάλλει συναφώς ότι η απαίτηση κατοχής εγγράφων μπορεί καθευατή να συνιστά εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων.

118. Αυτό προφανώς συμβαίνει. Η αντίρρηση αυτή όμως πρέπει να απορρίπτεται όταν, όπως εν προκειμένω, ένας έλεγχος επί εγγράφων συνιστά μέτρο λιγότερο περιοριστικό από το εφαρμοζόμενο από κράτος μέλος και ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο στόχο, ήτοι την προάσπιση του ειδικού αντικειμένου του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας.

119. Η Γαλλική Κυβέρνηση προσθέτει ότι, σε πολλές περιπτώσεις, τα φορτηγά οχήματα

20 — Απόφαση της 11ης Μαΐου 1999, C-350/97 (Συλλογή 1999, σ. I-2921).

21 — Αποφάσεις της 10ης Νοεμβρίου 1982, 261/81, Rau (Συλλογή 1982, σ. 3961), και της 14ης Ιουλίου 1988, 407/85, 3 Glocken και Kritzinger (Συλλογή 1988, σ. 4233).

που υποβάλλονται σε έλεγχο από τις αρμόδιες υπηρεσίες ουδέν έγγραφο έχουν να επιδείξουν στις αρχές.

120. Τέτοιος ισχυρισμός δεν μπορεί παρά να εκπλήσσει. Συγκεκριμένα, έστω και αν η Επιτροπή δεν αναφέρεται σε γενική κανονιστική ρύθμιση επιβάλλουσα την κατοχή αποδεικτικών εγγράφων, πρέπει να υπομνησθεί ότι η παροχή των υπηρεσιών μεταφοράς δεν συντελείται μόνον εντός ορισμένου νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου, αλλά επίσης βάσει συμβατικών σχέσεων που δύσκολα μπορεί να γίνει δεκτό ότι δεν περιβάλλονται κανένα έγγραφο τύπο. Η ίδια η καθής αναφέρει συναφώς ότι οι εμπορικές συμφωνίες συνεπάγονται συνήθως την ύπαρξη εγγράφων όπως έντυπα παραγγελίας, συμβάσεις, παραστατικά παραδόσεως ή τιμολόγια.

121. Από τη δικογραφία προκύπτει έτσι ότι οι επιχειρηματίες, τα εμπορεύματα των οποίων υπέστησαν κατακράτηση, λόγω της οποίας υποβλήθηκε η καταγγελία που οδήγησε την Επιτροπή στην άσκηση της παρούσας προσφυγής, διέθεταν έγγραφα, όπως τιμολόγια.

122. Επιπλέον, λαμβανομένης υπόψη της δυνατότητας χρήσεως σύγχρονων μέσων επικοινωνίας, θεωρώ ότι οι αρμόδιες αρχές θα μπορούσαν να ζητήσουν την προσκόμιση των εν λόγω εγγράφων εντός προθεσμίας συντομότερης των δέκα ημερών, όταν προβαίνουν σε έλεγχο μεταφορέα ο οποίος στερείται παντελώς εγγράφων.

123. Εν πάση περιπτώσει, το επιχείρημα δεν είναι λυσιτελές. Συγκεκριμένα, το γεγονός ότι ορισμένοι επιχειρηματίες δεν θα τηρούσαν καν την υποχρέωση κατοχής εγγράφων δεν θα μπορούσε να δικαιολογήσει την επιβαλλόμενη σε όλους απαγόρευση να ασκούν μια θεμελιώδη ελευθερία που προβλέπει η Συνθήκη. Τίποτε δεν θα εμπόδιζε πράγματι τις γαλλικές αρχές, στο πλαίσιο ελέγχου συνιστάμενου στην εξέταση εγγράφων, να εφαρμόζουν διαδικασίες κατακρατήσεως έναντι εκείνων που δεν θα μπορούσαν να επιδείξουν κανένα απολύτως έγγραφο.

124. Εκτιμώ επομένως ότι, έστω και αν θεωρηθεί ότι οι επίμαχες κατακρατήσεις σκοπούν στην προστασία του ειδικού αντικειμένου του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας αποκλείοντας κάθε κίνδυνο μετατροπής μιας «διελεύσεως» σε λαθραία εισαγωγή, δεν μπορούν να μη συνιστούν παράβαση του κοινοτικού δικαίου καθόσον είναι δυσανάλογες εν σχέσει προς τον επιδιωκόμενο στόχο.

Η κατακράτηση ως προσωρινό μέτρο

125. Η Γαλλική Κυβέρνηση αναφέρεται εντούτοις στη δυνατότητα να επιτραπεί σε προϊόν ευρισκόμενο πράγματι υπό διαμετακόμιση να διέλθει διά του γαλλικού εδάφους μετά το πέρας της κατακρατήσεως. Τα επικρινόμενα μέτρα κατακρατήσεως δεν συνεπάγονται συνεπώς στην πράξη, όπως στην προμνημονευθείσα υπόθεση Monsees, απαγόρευση διελεύσεως, αλλά απλή καθυστέρηση κατά τη διέλευση.

126. Έχω την εντύπωση ότι τέτοιος ισχυρισμός δύσκολα συμβιβάζεται με την εθνική νομοθεσία στην οποία αναφέρεται η καθής, όπως άλλωστε και η Επιτροπή.

127. Υπενθυμίζω συναφώς ότι από τη δικογραφία προκύπτει ότι, σύμφωνα με την πάγια, όπως φαίνεται, νομολογία των γαλλικών δικαιοδοτικών οργάνων, η απλή μεταφορά διά του γαλλικού εδάφους εξαρτημάτων νομίμως κατασκευασθέντων σε άλλο κράτος μέλος και προοριζόμενων να διατεθούν στο εμπόριο σε άλλο κράτος μέλος θεωρείται ότι στοιχειοθετεί το αδίκημα της παραποιήσεως και υπόκειται συνεπώς σε διάφορες κυρώσεις, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η απαγόρευση της διελεύσεως.

128. Ο ισχυρισμός αυτός με οδηγεί πάντως στην εξέταση του κατά πόσον οι επικρινόμενες από την Επιτροπή κατακρατήσεις θα ήταν σύμφωνες με το κοινοτικό δίκαιο αν, αντί να καταλήγουν σε απαγόρευση της διελεύσεως, είχαν μόνον ως αποτέλεσμα να καθυστερούν τη διέλευση εμπορευμάτων νομίμως κατασκευασθέντων σε άλλο κράτος μέλος και προοριζόμενων να διατεθούν νομίμως στο εμπόριο εντός άλλου κράτους μέλους, διέλευση η οποία θα επιτρεπόταν εφόσον θα αποδεικνυόταν η πραγματική προέλευση και ο προορισμός των κατακρατηθέντων εμπορευμάτων.

129. Σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, η εν λόγω κατακράτηση μπορεί να διαρκέσει δέκα εργάσιμες ημέρες. Τέτοια διάρκεια μπορεί να συνεπάγεται σημαντικά έξοδα για τον επιχειρηματία τον οποίο αφορά το εν λόγω μέτρο.

130. Το γεγονός ότι, στην πράξη, η διάρκεια αυτή μπορεί να είναι μικρότερη στερείται σημασίας εφόσον, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να προβάλλει την ύπαρξη πρακτικής σύμφωνης με το κοινοτικό δίκαιο για να διατηρήσει σε ισχύ διατάξεις μη σύμφωνες με το κοινοτικό δίκαιο.

131. Πρέπει να υπογραμμιστεί επιπλέον ότι ο διενεργούμενος από τις οικείες υπηρεσίες έλεγχος δεν αποτελεί περίπλοκη τεχνική πραγματογνωμοσύνη όπως αυτή για την οποία επρόκειτο στην υπόθεση Επιτροπή κατά Γαλλίας [22], όπου το Δικαστήριο δεν έκρινε ρητώς ότι είναι αντίθετη προς τη Συνθήκη η προθεσμία 21 ημερών για τη διενέργεια πραγματογνωμοσύνης επί των εισαγόμενων οίνων.

132. Συγκεκριμένα, οι αρχές δεν καλούνται να εξετάσουν αν τα επίμαχα ανταλλακτικά είναι σύμφωνα με εθνικές ή κοινοτικές τεχνικές προδιαγραφές, αλλά μόνον να ελέγξουν μέσω εγγράφων την προέλευση και τον προορισμό τους. Αυτό θα μπορούσε να διενεργηθεί εντός προθεσμίας μετρώμενης σε ώρες μάλλον παρά σε ημέρες.

133. Καταλήγω στο συμπέρασμα ότι, έστω και αν οι κατακρατήσεις που αποτελούν το

22 — Απόφαση της 22ας Μαρτίου 1983, 42/82 (Συλλογή 1983, σ. 1013).

αντικείμενο της προσφυγής της Επιτροπής δεν μπορούν να συνεπάγονται πλήρη απαγόρευση της διελεύσεως εμπορευμάτων νομίμως κατασκευασθέντων σε κράτος μέλος και προοριζόμενων να τεθούν στο εμπόριο εντός άλλου κράτους μέλους, και έχουν συνεπώς ως μόνο αποτέλεσμα την αναστολή της διελεύσεως των εν λόγω εμπορευμάτων, δεν είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις του κοινοτικού δικαίου.

134. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι διαδικασίες κατακρατήσεως στις οποίες αναφέρεται η προσφυγή της Επιτροπής συνιστούν εμπόδιο στην ελεύθερη κυκλοφορία των οικείων εμπορευμάτων, ενώ αυτά έχουν νομίμως κατασκευασθεί σε κράτος μέλος και προορίζονται να διατεθούν νομίμως στο εμπόριο εντός άλλου κράτους μέλους, εμπόδιο που δεν μπορεί να εμπίπτει στις εξαιρέσεις του άρθρου 36 της Συνθήκης.

Πρόταση

135. Εκτιμώ συνεπώς ότι πρέπει να γίνει δεκτή η προσφυγή της Επιτροπής και

— να αναγνωριστεί ότι η Γαλλική Δημοκρατία, εφαρμόζοντας, βάσει του κώδικα πνευματικής ιδιοκτησίας, διαδικασίες κατακρατήσεως από τις τελωνειακές αρχές επί εμπορευμάτων που έχουν νομίμως κατασκευαστεί σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και προορίζονται, μετά τη διαμετακόμισή τους μέσω του γαλλικού εδάφους, για την αγορά άλλου κράτους μέλους, όπου μπορούν να διατεθούν νομίμως στο εμπόριο, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 30 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 28 ΕΚ)·

— να καταδικασθεί η καθής στα δικαστικά έξοδα.